

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

24. An qui non possit adire Papam ex perpetuo impedimento possit ab
hæresi absolvi, etiam si nond[u]m sit in articulo mortis? Ex part. 11. tract.
8. & Miscel. 8. resolut. 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

RESOL. XXIV.

An qui non possit adire Papam ex perpetuo impedimento, possit ab hæresi absolui, etiam si nondum sit in articulo mortis? Ex part. 11. tractatu 8. & Miscell. 8. Ref. 2.

§.1. **A**D hunc casum sic respondet Dicastil. de Sacram. tom. 2. tract. 8. disp. 11. dub. 16. num. 267. Quæri potest, an qui laborat perpetuo impedimento adeundi Papam, etiam si nondum sit in articulo mortis, possit prædicto modo absolui, non solum ab aliis reservatis, sed etiam ab hæresi ita ut sub nomine articuli mortis comprehendatur perpetuum impedimentum, & impotentia adeundi illum, & sicut quando est in articulo mortis potest absolui ab hæresi, possit etiam in tali impedimento?

2. Negant multi, inter alios Sanchez in summa lib. 2. cap. 13. n. 37. Suarius de fide disp. 21. sect. 4. n. 26. in fine, qui alios referunt. Refert etiam Diana 8. p. tract. 7. resol. 15. Candidum, ipse tamen Diana nihil decidit. Moventur ad id negandum ob ejus delicti singularem gravitatem ob quam censeri debet magis rigorosa reservatio. Oppositum tamen existimat (si ratione agatur) probabilius Castro Palao loc. citato numero 5. cujus rationes mihi valde placent. Probat ergo eandem esse rationem de hæresi. Quia ea facultas conceditur ob necessitatem poenitentis, hæc autem non minor, sed eo major est, quo gravius est delictum, & magis cavendum periculum, ne quis sub tanto malo moriatur, ergo gravitas non obstat, sed potius juvare debet, ut præcaveat periculum, nec superior censetur velle, ut tandiù maneat expositus tali periculo. Accedit, quod juxta receptam sententiam (de quo alibi diximus, & Sanchez admittit numero 14.) nemo in periculo mortis constitutus tenetur mittere procuratorem, aut litteras pro obtinenda absolutionis facultate, & beneficio, neque enim tenetur medium adhibere, in quo se exponat periculo manifestandi suum delictum aliis. Atqui ille qui in tali impedimento est constitutus eodem modo se exponeret eidem periculo, ergo eodem modo non tenetur illi se exponere. Alioquin si ob gravitatem hæresis deberet tunc mittere per procuratorem, aut litteras ad Inquisitores, vel Papam, id ipsum teneretur in ipso mortis articulo, si posset, quod adversarij non concedunt. Hucusque Dicastillus, sed sicut ego, ut ipse supra notavit, olim nolui in hac questione judicium ferre, idem iterum, & nunc facio.

3. Notandum est hic propter superius dicta quod quoties quis non potest per semetipsum adire superiorem, etiam si possit illum vocare, censetur constitutus in articulo necessitatis, idque colligitur cap. Quamvis, de sentent. excommunic. ubi ad obtinendam absolutionem solum requiritur, ut quolibet canonico impedimento, retrahatur quo minus Romanum Pontificem possit adire; ita Corduba in summa quest. 18. par. 2. Valentia tom. 4. disputat. 8. question. 10. punct. 2. Azor. tom. 1. lib. 8. capit. 19. quest. 5. Henriquez de penit. lib. 6. cap. 9. Sanchez lib. 2. summa cap. 13. numero 14. qui omnes teste eodem Sanchez, & alij plures, quos refert, docent censeri legitime impeditum eum, qui personaliter superiorem adire nequit, etiam si procuratorem mittere valeat. Atque ut idem Sanchez advertit, jus non obligat poenitentem ut se per tertiam personam præsentet, sed per seipsum. Vltimus in hac materia onus adeundi superiorem, ut obtineat absolutionem, non est onus confessarij, sed gravamen poenitentis, quasi in poenam sui delicti. Quando ergo non potest ipse adire superiorem, Tom. V.

vel eum accersere, censetur verè impeditus, & carere copia superioris. Multò minus per litteras tenetur, quia exponeret se periculo delegendi peccatum, si vel litteræ amitterentur, vel ab alio reperirentur, aut postquam in manum superioris venerunt ab aliquo alio legantur, ut sæpè potest fieri; est etiam difficile tale medium exequi sine nota. Quid si superior non annuat? Denique multa sunt quæ ab his medijs elerere possunt. Hanc ipsam sententiam relativis auctoribus prædictis sequitur Castro Palao, & rectè probat discurrendo per singula alia media recurrendo ad superiorem, & ostendendo pericula, quæ in his possunt timeri. Legatur illa, citata disput. 4. punct. 5. numero 7. ubi cum eodem Sanchez rectè docet non teneri poenitentem accipere Bullam Cruciatæ, aut aliud simile privilegium, sed posse uti ordinario beneficio juris.

4. Et hæc omnia docet Dicastillus loco citato numero 270. qui postea num. 271. probat impedimentum perpetuum adeundi superiorem pro absolutione, æquivalere articulo mortis. Ratio est, quia impeditus mortaliter certus est se non posse ante mortem absolui à superiore, atque adeo est jam ad eam necessitatem reductus, ut ab alio debeat absolui & non à superiore, quem per seipsum adire, (ut supponimus) non potest, per alios verò, aut per scripturam non tenetur, ut probatum est cum tot auctoribus; quid ergo proderit quod hic maneat toto tempore vitæ non absolutus à peccato, nec à censura, si illa habeatur? Cumque omnis reservatio sit in ædificationem, non in destructionem (ut sæpè dixi) nec debeat superior censeri voluisse reservare pro casu, quo non solum non prodest, sed nocet reservatio, metiù in casibus locum habere debet doctrina, quod impedimentum perpetuum reputari debeat pro vero articulo, seu periculo mortis in ordine ad obtinendam absolutionem peccati, seu censure. Cum ergo in proprio articulo, aut periculo mortis (posito saltem quod non possit haberi superior) possit absolui, poterit etiam in tali casu æquivalenti. Et superius dictis consentit Palao & alij quantum ad casus Pontificis, & Hurtad. de Penit. disput. 11. diffinit. 13. hoc etiam extendit ad casus aliorum Prælatorum, sed negat Cardinalis Lugo, verum adversus illum insurgit Dicastil. ubi supra, ad illum, & non pigebit.

Sup. hoc latè in to. 1. tr. 5. Ref. 18. & in aliis ejus primæ not.

RESOL. XXV.

An qui vi, & metu, vel fraude, & dolo, aut alio quocumque casu inter Infideles exterius fidem negat, corde tamen illam retinens possit postea inter Christianos rediens absolui à quocumque Confessario approbato; & quid de blasphemantibus hæreticaliter inter Christianos?

Et quid est dicendum de illis foribus Imaginum Sanctorum; & comedentibus carnes tempore prohibito &c? Et an quando blasphemia est hæreticalis, absoluitio Inquisitori reservetur? Ex part. 3. tract. 4. Resolut. 142. alius 143.

§.1. **A**ffirmativè respondet Stephanus Fagundez sup. hoc sup. præc. 2. lib. 8. c. 8. n. 39. ubi sic asserit: Animadvertito illum, qui vi, & metu, vel dolo, & fraudulenter se inter infideles exterius infidelem fingit, Maurum videlicet, Iudæum, Idololatram aut Hæreticum, & exterius fidem negavit, corde tamè illam retinens, peccare quidem gravissimè contra externam fidei professionem, non tamen esse hæreticū comprehensum in Bulla Cœnæ, nec incurrere excommunicationem ipsius, & posse absolui à quocumq; Confessario ordinario approbato. Ita Fagund. & ante illum ex eadem Societate Iesu docuerat

H h 2 cuerat